

'Oranje-blanje-bleu' als Nationale vlag

Twist voor- en tegenstanders Oranje

Museum Hoeksche Waard bestaat 50 jaar. Dit wordt gevierd van maart 2018 tot maart 2019. In de expositie '4000 jaar Hoeksche Waard' in boerderij Oost Leeuwenstein in Heinenoord, wordt de bezoeker meegenomen langs 50 onderwerpen, die samen de geschiedenis van de Hoeksche Waard vertellen. Zij zijn het onderwerp van een wekelijkse column.

De kleur rood in onze nationale vlag wordt wel toegeschreven aan het gewas meekrap. Dat werd tussen ruwweg 1700 en 1900 verbouwd in de Hoeksche Waard. Van de meekrapwortel werd een poeder gemaakt, dat werd gebruikt om verfstof rood te kleuren. In vroeger eeuwen had de Nederlandse vlag, de 'oranje-blanje-bleu', een oranje baan, in plaats van de rode die we nu kennen. De oranje kleur werd gemaakt van een mengsel uit het rood van de meekrap en het geel van de kurkumawortel. Dat geel verbleekte echter snel, waardoor het rood de overhand kreeg. Ook zou de kleur rood op zee beter te zien zijn geweest. Die ene baan in de vlag werd ook nog een jarenlange twistappel tussen voor- en tegenstanders van Oranje. Pas in 1937 zijn de kleuren van de Nederlandse vlag zoals ze nu zijn bij Koninklijk Besluit vastgelegd. Meekrap was een belangrijk exportartikel. De plant groeide

goed op ziltige zeekei. Vandaar dat ook in de Hoeksche Waard de boeren deze goudmijn ontdekten, al konden de prijzen flink schommelen. Na het planten duurde het twee of drie jaar voor er kon worden geoogst. De beste kwaliteit werd gebruikt voor het verven van zijde, wol en katoen. Er waren ook mindere, goedkopere soorten. Arme vrouwen liepen een groot deel van de

MEEKRAP GOUDMIJN EN BELANGRIJK EXPORT ARTIKEL

dag rond in een laag goedkope, meekraprood gekleurde onderrokken. Zij hadden maar één behoorlijke overrok, die zij graag netjes hielden voor de zondag. In sommige dorpen kregen armoedige straten daarom de bijnaam 'Rode Rokkenbuurt'. Uiteraard zo genoemd door mensen die zich

Meekrapstrijker, hiermee werd de kwaliteit gecontroleerd van de rode verfstof die op een plankje was gladgestreken. Kindermutsje met zwart fluwelen strikbanden, geverfd met meekrap (Museum Hoeksche Waard)

zelf daarboven verheven waanden. Voor verwerking van de meekrapplant waren enorme vloeroppervlakten nodig. Die ruimten werden meestoven genoemd. Ze stonden o.a. in

Oud-Beijerland, Numansdorp, Piershil, Strijen en Strijensas. In de loop van de 19e eeuw was het gedaan met de meekrap. Nieuwe grondstoffen en technieken maakten veel goedkopere synthetische verf-

stoffen mogelijk. Even leek het erop dat meekrap aan een nieuwe zegetocht begon. In 2006 startte een experiment om de plant weer te gaan verbouwen. En hoewel (toen nog) prinses

Maxima in 2009 op Prinsjesdag verscheen in een met meekrap geverfde robe, liep het experiment op niets uit. Natuurlijk en duurzaam is prachtig, maar op dat moment was er geen markt voor.